

Weergave van de zienswijzen gemeenteraden op Kaderbrief 2026

De gemeenteraden zijn in gelegenheid gesteld een zienswijze uit te brengen op de kaderbrief 2026. Deze weergave geeft de bestuurders een globaal beeld van de reacties vanuit de gemeenten/gemeenteraden op de Kaderbrief 2026, inclusief (openbaar toegankelijke) concept-zienswijzen en/of concept-raadsbesluiten.

Het dagelijks bestuur heeft deze weergave betrokken bij de totstandkoming van de VGGM ontwerpbegroting 2026.

Algemeen:

1. De “indicatieve incidentele besparing van ten minste 2%”

- Positief over de gevonden technische (incidentele) besparingen voor de begroting 2025 en het beleidskader 2026 (Arnhem, Doesburg, Westervoort, Duiven), maar ook bewust van de risico's (Arnhem). Door op de korte termijn (via minder ingrijpende en impactvolle maatregelen) alvast een besparing van 2% te realiseren is er ruimte en tijd voor uitwerking van structurele maatregelen. (Barneveld)
- Akkoord met de voorgestelde besparingen, hoewel ze meer weg hebben van 'realistischer begroten' (dragen vooral bij aan het voorkomen van overschotten). (Duiven)
- De besparing van 2% komt tegemoet aan de wens om rekening te houden met de financiële positie van gemeenten en terughoudend om te gaan met financiële middelen. Ter voorbereiding op de ontwerpbegroting 2026 graag verdergaande (concrete en realistische) besparingen en de risico's en gevolgen daarvan in beeld brengen. (Overbetuwe, Duiven, Westervoort)
- Tevreden met een incidentele besparing van 2% (financieel technische maatregel) alvast in 2026, maar dit is niet genoeg (mede gelet op de eigen taakstelling). Inhoudelijke keuzes zijn ook nodig. Verwacht wordt van VGGM dat ze meer bijdraagt aan de grote opgave waar de gemeente de komende jaren voor komt te staan (Duiven, Westervoort, Overbetuwe, Lingewaard).
- Tbv de begroting 2025 is reeds verzocht de jaarlijkse index aan te passen aan die van het gemeentefonds. In dit licht wordt geconstateerd dat met de korting -2% op de begroting van 2025 en 2026 aan de taakstelling van de begroting wordt voldaan. Opgemerkt wordt dat de korting niet structureel is, en voor een groot deel voortkomt uit incidentele meevallers (Renkum).
- Jammer dat er voor het jaar 2026 (nog) geen structurele keuzes worden voorgelegd (maar vooral optische besparingen). (Keuze VGGM: eerst in 2025 en 2026 te besparen via budgettaire wijzigingen (“indicatieve incidentele besparing van ten minste 2%”) en pas daarna, per 2027, via structurele maatregelen in de taakuitvoering). Voelt als tijdverlies. (Rozendaal)
- De besparing van 2% voor 2026 brengt voornamelijk financiële risico's met zich mee. Specifieker omtrent het VGGM weerstandvermogen. Geen voorstander van het verhogen van de reserves voor een sterker weerstandsvermogen (Zevenaar).

2. Zorgen over de aangegeven risico's in de kaderbrief

(Wageningen, Renkum). Kritisch blijven t.a.v. activiteiten die niet voortvloeien uit (nieuwe) wettelijke verplichtingen (met het oog op het niet doen toenemen van de gemeentelijke bijdragen). (Renkum)

3. Zorgvuldig proces doorlopen bij het zoeken naar structurele besparingsmaatregelen en duidelijke onderbouwing (risico's en impact inzichtelijk) om weloverwogen keuzes en besluiten te kunnen maken

(Arnhem, Doesburg, Renkum, Rozendaal, Wageningen, Barneveld, Lingewaard, Ede, Scherpenzeel).

- Transparant (bestuurlijk) afwegingsproces naar de begroting 2026 en de kaderstelling voor 2027 (Rozendaal). Besparingen moeten een serieuze omvang hebben (Rozendaal).
- Ervoor waken dat het proces niet meer kost dan dat de besparingen uiteindelijk opleveren. (Wageningen), alsook dat het DB hierin het voortouw pakt en voorstellen doet aan het AB, zodat colleges en raden ook in positie komen om hierop te reageren (Wageningen).
- Het lijkt erop dat de GGD in de kaderbrief al keuzes maakt die de gemeenten in gezamenlijkheid moeten maken. Dit alles vraagt om een zorgvuldig proces zoals dit bijvoorbeeld ook is gedaan bij het traject 'Toekomstbestendige GGD'. (Lingewaard)

4. Wettelijke taken mogen niet onder druk komen te staan

- Belangrijk uitgangspunt is dat bij eventuele besparingen in structurele maatregelen in de taakuitvoering de basis op orde blijft en de wettelijke taken uitgevoerd kunnen blijven worden en niet onder druk komen te staan. (Arnhem, Doesburg, Wageningen, Barneveld, Lingewaard, Zevenaar, Ede, Scherpenzeel).
- Verdere afschaling van zorg is geen optie omdat anders de basiskwaliteit van de gezondheidszorg in gevaar komt (Nijkerk).
- Kritisch zijn op de taakuitvoering: niet alleen kijken naar wat niet meer kan maar of het op een andere manier nog wel kan. (Rheden)

5. Begrotingsvoorstellen om in acht nemen

- Uitgaan van budgettaire neutraliteit, gelet op de financiële situatie bij de gemeenten (VGGM ambities realiseren met het huidige budget en mogen niet leiden tot een verhoging van de regionale bijdrage, oftewel creatief nadenken over het beschikbaar krijgen van de benodigde middelen). Gemeenten hier vooraf in meenemen tbv draagkracht. (Lingewaard)
- De bestuurlijke opdracht om te komen tot een aanvullende bezuiniging van 5% tot 10% verwerken in de ontwerpbegroting van 2026. Deze bezuiniging komt bovenop de ingeboekte 2% besparing (€ 1,653 miljoen), net zoals de € 0,9 miljoen als gevolg van de harmonisatie arbeidsvoorwaarden in verband met de overdracht van taken van STMG en Icare aan VGGM. (Lingewaard).
- Voor 2026: besparingspercentage op de VGGM-begroting van minimaal 5%. (Duiven, Westervoort)
- Verzoek om scenario uit te werken om aan 10% besparingen te komen, waarop vervolgens de bestuurlijke afweging kan plaatsvinden. (Duiven)
- In eerste helft van 2025: concrete en realistische voorstellen doen (met inventarisatie risico's en impact van beoogde maatregelen), in goede afstemming met de gemeenten (Duiven, Westervoort).
- *Specifieke vraag*: wat zijn de gevolgen voor de VGGM van het voornemen van de Belastingdienst om (per 01/01/25) te gaan handhaven op schijnzelfstandigheid? Zijn er veel schijnzelfstandigen in dienst en wat betekent het financieel als ze zich binden aan VGGM? (Duiven, Westervoort)

Gezondheid

6. GGD

- De bestuurscommissie dient snel inhoudelijke gesprekken te voeren over de prioritering die voortvloeit uit de landelijke bezuinigingen en de inzet van SPUK-middelen (met het oog op de geschetste risico's van de landelijke bezuinigingen op de GGD). Dit ter voorkoming dat de landelijke bezuinigingen de inspanningen voor toekomstbestendige GGD ondermijnen. Daarnaast, expliciet specificeren welke SPUK-middelen worden bedoeld. (Wageningen)
- Vraag: Is er al meer duidelijkheid over hoe de landelijke bezuiniging op de publieke gezondheid. concreet uitpakt voor de VGGM? (paragraaf 5.1) (Duiven, Westervoort)
- Vraag: het bedrag bij 'Basis op orde' is negatief; betekent dit dat er minder lasten worden verwacht? (tabel van paragraaf 5.2)(Duiven, Westervoort)
- Het uitgangspunt dat de GGD voldoet aan het wettelijk minimum wordt ondersteund, daarom moet het project om de 'Basis op orde' te krijgen worden voortgezet. Hierbij kritisch blijven op kostenstijgingen en naar creatieve en efficiënte oplossingen blijven zoeken. (Duiven, Westervoort)
- Steun voor het uitgangspunt om in 2026 in te zetten op meer regionaal georganiseerd aanbod en op het beperken van lokaal maatwerk; benieuwd naar de voorstellen. (Duiven, Westervoort)
- Als gemeente Nijkerk willen we aanvullende taken lokaal blijven uitvoeren en niet verplicht worden om deze regionaal af te nemen. (Nijkerk)

7. JGZ / CAO VVT/CAR-UWO

- Overgang medewerkers JGZ van de CAO VVT naar de CAR-UWO: geen voorstander van het opvangen van deze structurele kosten binnen de VGGM eigen middelen (par 5.2 stelt dat er nog geen finale besluitvorming hierover heeft plaatsgevonden, en par 7.4 stelt echter dat besloten is de dekking te zoeken binnen de VGGM begroting). (Duiven, Westervoort)
- Eventuele extra kosten van de CAO-overgang van medewerkers van de JGZ moeten in de bezuiniging van 2% op de gehele VGGM worden meegenomen (Nijkerk).

8. Kinddossier

- Nagaan/overwegen of het bestaande contract toch nog verlengd kan worden bij de huidige aanbieder; een nieuwe aanbieder/ kinddossier heeft mogelijk vergaande consequenties voor processen. (Duiven, Westervoort)
- Financiële risico's van aanbestedingen (zoals het Kinddossier) zijn de verantwoordelijkheid van VGGM. (Nijkerk)

9. Brandweer

- Het belang van een fijnmazig beleid ten aanzien van de brandweerorganisatie en de waarde die wij hechten aan het werken met lokale vrijwilligers wordt benadrukt. (→ de uitwerking van structurele besparingsmaatregelen mag niet ten koste gaan van de basis op orde en de uitvoering van wettelijke taken) (Barneveld).
- De gemeente is zelf verantwoordelijk is voor haar brandweerkazerne en dus volgens eigen beleid onderhoud, aanpassingen en duurzaamheidsmaatregelen uitvoert (Scherpenzeel).

10. Bijdrage Rijksoverheid

- Vanuit VGGM (en gezamenlijk vanuit het Veiligheidsberaad) dient aandacht te worden gevraagd voor het op niveau houden van de Rijksbijdrage. (Barneveld, Duiven, Westervoort)

- Breng de consequenties in beeld van de afname rijksbijdrage voor desbetreffende onderdelen (Duiven, Westervoort).

11. Bedrijfsvoering / Programma Samen.Beter.Bedrijfsvoeren (SBB)

- VGGM's voorstel tot bijstelling en temporisering bedrijfsvoeringskosten voor 2025 en 2026 en afweging van benodigde middelen voor 2027 of verder in 2026 is goed uitlegbaar en passend in deze financieel onzeker periode. (Arnhem)
- Verzoek: Zorgdragen voor een verdere uitwerking van de gevolgen van de temporisering van het programma Samen.Beter.Bedrijfsvoeren en hierbij inzichtelijk maken welke onderdelen worden uitgesteld. (Arnhem)
- Zorgen over de voorgestelde bezuinigingen op het programma 'Samen Beter Bedrijfsvoeren' die consequenties zullen hebben voor de kwaliteit, de risico's en de ondersteuning. De risico's en impact zijn onvoldoende duidelijk van het minder snel en volledig realiseren van versterking van de bedrijfsvoering en het langer doorlopen van het programma (Wageningen).
- VGGM dient tijdig te informeren bij tegenvallende resultaten op het terrein van de geschetste risico's voor het programma SBB. (Arnhem)
- VGGM wordt verzocht adequaat te monitoren dat het temporiseren niet ten koste mag gaan van al behaalde resultaten en het verder komen tot de basis op orde (Barneveld).
- Steun voor het voornemen om de bedrijfsvoeringskosten bij te stellen; advies daarbij is om het huidige tempo vast te houden. Het is niet wenselijk dat temporiseren voor extra kosten zorgt. Daarnaast is het belangrijk om als organisatie 'in control' te zijn wanneer er sprake is van bezuinigingen. (Lingewaard)
- Basis moet op orde blijven voor de kerntaken en voor bedrijfsvoering (Zevenaar).

12. Proces totstandkoming Kaderbrief:

- Positief over de uitnodiging tot- en de (vroegtijdige) dialoog omtrent kaderbrief en ontwerpbegroting (en om gezamenlijke ambities te bepalen en keuzes te maken) met bestuurders en gemeenteraad. (Rozendaal, Renkum, Zevenaar).
- Verzoek om gemeenten tijdig te betrekken bij de totstandkoming van de concept Kaderbrief. En moet er voldoende tijd zitten tussen het aanbieden van de Kaderbrief aan de raden en de termijn voor het verzenden van een reactie aan de VGGM. (Nijkerk)
- Met een eerdere verzending van de kaderbrief naar de gemeenten is tegemoet gekomen aan de vraag om de voorbereidende fase van bestuurlijke besluitvorming te verbeteren (Overbetuwe).

13. Opzet Kaderbrief

- De tabellen in de Kaderbrief zijn niet altijd duidelijk (sommige genoemde bedragen lijken niet onderbouwd te zijn; toelichting erbij c.q. samenhang met de teksten erboven is wenselijk). Concreet: meer duiding wenselijk bij tabel in paragraaf 4.2 en 5.2 (uit tekst boven tabel is niet duidelijk waarom het programma Goed werkgeverschap 0,2 miljoen euro kost en waarom dit voor 2 jaar is. (Duiven, Westervoort)